Вінницька обласна Асоціація
органів місцевого самоврядування

Інформаційний бюлетень № 41

Листопад 2025 року

СЛАВА УКРАЇНІ!
ГЕРОЯМ СЛАВА!

Повідомлення про суттєві зміни у майновому стані: п’ять типових помилок, яких припускаються декларанти

Додаткові заходи фінансового контролю, визначені Законом України «Про запобігання корупції» (далі — Закон), передбачають обов’язок певної категорії декларантів подавати повідомлення про суттєві зміни у майновому стані (ПСЗ).

Декларант зобов'язаний повідомити Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) про суттєві зміни у майновому стані — отримання доходу, придбання майна чи здійснення видатку, на суму, що перевищує 50 прожиткових мінімумів (на 1 січня 2025 року ця сума дорівнює 151,4 тис. грн). Відомості вносяться до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Процедура інформування НАЗК про суттєві зміни у майновому стані визначена відповідним Порядком. Недотримання встановлених вимог може призвести до адміністративної відповідальності.

НАЗК проаналізувало поширені помилки, пов’язані із поданням ПСЗ, яких припускаються суб'єкти декларування. Нижче – найтиповіші з них:

1. **Порушення десятиденного строку з моменту виникнення обов’язку подання ПСЗ:**

Відповідно до положень ч. 4 ст. 52 Закону, ПСЗ подається протягом **десяти календарних днів** з моменту виникнення обов’язку подання ПСЗ. Однією з найпоширеніших помилок є відрахування деклярантами десятиденного строку робочими днями, а не календарними. Це призводить до пропуску визначеного законом терміну подання, що може призвести до притягнення до адміністративної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

2. **Подання ПСЗ декларантами, які не зобов'язані цього робити**

Здійснення фінансового контролю у вигляді обов'язку повідомляти про суттєві зміни у майновому стані застосовується лише до посадовців, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, або ж які обіймають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків. Подання ПСЗ стосується виключно особисто декларанта. Зміни в майновому стані членів його сім'ї, навіть якщо вони перевищують фінансовий поріг, відображаються лише у наступній щорічній декларації посадовця.

3. **Невірне розуміння порогової суми**

ПСЗ подається у десятиденний строк з моменту змін в майновому стані на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року.

Проте, декларанти часто помиляються, беручи для розрахунку суми доходу або видатку прожитковий мінімум на дату, коли відбулися зміни в майновому стані, замість того, щоб використовувати розмір, встановлений на 1 січня поточного року — як того вимагає Закон.

Крім того, поширеною помилкою є той факт, що декларанти беруть до уваги лише суму фактично отриманих коштів. Натомість для визначення розміру доходу слід використовувати нарахований одноразовий дохід — тобто суму до оподаткування або до відрахування можливих платежів (як-от аліменти чи внески до недержавного пенсійного фонду), які зробив роботодавець. ПСЗ подається лише у разі одномоментного разового отримання доходу або витрат. Отримання доходу чи витрати, які відбувалися частинами, не вимагають подання ПСЗ, але ця інформація обов'язково відображається у щорічній декларації.

4. **Неправильне визначення моменту настання обов'язку подання ПСЗ**

Декларанти часто припускаються помилки у визначенні моменту настання обов'язку подання ПСЗ під час придбання транспортних засобів. Вони хибно вважають датою придбання автівки дату державної реєстрації в

сервісному центрі МВС. Натомість відповідно до статті 334 Цивільного кодексу України, датою придбання є день передачі майна декларанту (якщо інше не зазначено в договорі чи законі).

Що стосується транспортних засобів, придбаних за кордоном, то датою їх набуття є день оплати. У разі здійснення оплати частинами датою набуття права власності є дата останнього платежу.

https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/hhii-povidomlennya-pro-suttyevi-zminy-v-majnovomu-stani-psz/?id=4741#post4741

5. **Неповне заповнення ПСЗ**

Досить часто декларанти заповнюють не всі необхідні розділи декларації про суттєві зміни в майновому стані. Так, здійснюючи купуючи майно (автомобіль, об'єкт нерухомого майна) суб'єкт декларування може повідомити про набуття майна у власність, проте не зазначити інформацію про здійснений на придбання майна видаток. Тому важливо пам'ятати: у разі подання ПСЗ обов'язково зазначаються відомості у відповідних розділах як про придбане майно, так і про здійснений видаток.

Задля уникнення помилок при поданні ПСЗ рекомендуємо ознайомитись з роз'ясненнями у відповідному розділі в Базі знань НАЗК.

https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/

Президент підписав Закон про забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування

Президент України підписав Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування»

Документ був ухвалений Верховною Радою України 5 листопада у другому читанні та в цілому. Його норми спрямовані на створення

ефективної системи державного нагляду за законністю актів місцевого самоврядування, а також на запровадження кадрового резерву для посад голів районних державних адміністрацій.

Мета закону

Новий Закон визначає чітку систему державного контролю за законністю актів органів місцевого самоврядування та запроваджує механізми попередження правопорушень у цій сфері. Також він формує основу для підвищення прозорості у взаємодії між державними адміністраціями та місцевими радами.

Хто здійснює контроль

Законом установлюється багаторівнева система державного нагляду:

- **за актами обласних рад** — центральний орган виконавчої влади, визначений Кабінетом Міністрів України;
- **за актами районних рад** — обласні державні адміністрації;
- **за актами сільських, селищних і міських рад** — районні державні адміністрації.

Крім того, передбачено, що у випадках, коли акт місцевого самоврядування створює **загрозу територіальній цілісності України**, його дія може бути **негайно зупинена** із одночасним зверненням до суду.

Ключові нововведення

Судовий контроль

Вносяться зміни до Кодексу адміністративного судочинства України, які уточнюють порядок розгляду справ щодо законності актів органів місцевого самоврядування. Зокрема, запроваджено окрему процедуру розгляду таких справ у стислі строки — протягом 15 днів від моменту відкриття провадження.

Запобігання порушенням

Місцеві державні адміністрації зобов’язані не рідше одного разу на квартал надавати органам місцевого самоврядування інформацію про зміни в

законодавстві, що стосуються їхньої діяльності, а також практику забезпечення законності.

Вимоги та позови

У разі виявлення актів, що суперечать законодавству, державні адміністрації можуть звернутися до відповідної ради з вимогою усунути порушення. Якщо рада не реагує — подається позов до суду.

Перехідні положення

Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, і **вводиться в дію через 12 місяців після скасування воєнного стану в Україні**.

На перехідний період протягом року з дня введення його в дію функції з наляду за актами сільських, селищних і міських рад здійснюватимуть **обласні державні адміністрації**.

Кабінет Міністрів України має протягом шести місяців привести свої нормативно-правові акти у відповідність до цього Закону та визначити центральний орган виконавчої влади, який забезпечуватиме законність актів обласних рад.

Довідково:

Закон був розроблений для виконання положень Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Він має на меті створити зрозумілу, прозору й передбачувану систему нагляду за рішеннями місцевих рад, що сприятиме зміцненню принципів законності, підзвітності та балансу повноважень між рівнями влади.

Мін’юст роз’яснив порядок укладення договорів в електронній формі

Цифровізація ділових процесів відкрила нові можливості для громадян і бізнесу. Все більше правочинів укладається в електронній формі - швидко та зручно. Водночас укладення договорів в електронній формі має низку

особливостей, які визначені законодавством і гарантують їхню юридичну силу та належний захист прав учасників.

Ключові особливості укладення договорів в електронній формі окреслило Міністерство юстиції.

Що таке електронний договір

Відповідно до Закону «Про електронну комерцію» електронний договір - це домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, яка оформлена в електронній формі.

При цьому Цивільний кодекс прямо визначає, що договір, укладений із використанням інформаційно-комунікаційних систем за згодою сторін, вважається укладеним у письмовій формі. Таким чином, **електронний договір прирівнюється до традиційного письмового документа та має повну юридичну силу.**

Укладати його можна як у формі окремого електронного документа, так і в спрощеній формі - шляхом обміну електронними повідомленнями, підтвердженням замовлення на сайті тощо.

Як і класичний договір, електронний повинен містити всі істотні умови для відповідного виду правочину. Недотримання цих вимог може призвести до визнання договору неукладеним або недійсним. Зміст електронного договору може містити порядок його укладення, правила обміну електронними повідомленнями, технічні засоби ідентифікації сторін та інші умови, важливі для виконання домовленостей.

Вимоги щодо оформлення договору. Особливості електронного варіанту

Електронний договір повинен містити всі істотні умови для відповідного виду правочину. Якщо їх не буде визначено, договір може бути визнаний неукладеним або недійсним.

Крім істотних умов, передбачених Цивільним кодексом, електронний договір може включати:

- технологію (порядок) його укладення;

- порядок створення та накладання електронних підписів;

- можливість та порядок внесення змін;

- спосіб і порядок прийняття пропозиції (акцепту);

- правила обміну електронними повідомленнями під час виконання зобов'язань;

- технічні засоби ідентифікації сторін;

- порядок виправлення помилково надісланого акцепту;

- посилання на інші електронні документи, що є частиною договору, та порядок доступу до них;

- правила зберігання й пред'явлення електронних документів;

- умови виготовлення та отримання паперових копій;

- можливість вибору мови під час укладення та виконання договору;

- інші відомості, важливі для сторін.

Таким чином, вимоги до електронного договору є не менш суворими, ніж до класичного письмового.